

تحلیل و بررسی ابعاد، شاخص‌ها و عناصر هویت ملی ایران در کتاب‌های درسی ادبیات دوره متوسطه

مژگان جهاندار

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی شهر کرد

چکیده

نظام‌های آموزشی در شکل‌دهی به هویت ملی کشورها نقش بی‌بدیلی به عهده دارند. تحلیل و بررسی علمی مواد به کار رفته در نظام‌های آموزشی و نیز بسامد کاربرد هر یک از مؤلفه‌های اصلی و فرعی، موضوع بررسی کارشناسانه است. کتاب‌های درسی از مهم‌ترین ابزار نظام آموزش و پرورش در انتقال و تعیین هویت ملی در ذهن و شخصیت دانش‌آموزان است. از آن‌جا که کتاب‌های درسی تجلی‌گاه سیاست‌های فرهنگی، دینی، سیاسی و اجتماعی کشورهاست، این سیاست‌ها باید به گونه‌ای ساماندهی و تدوین شود که خودشناسی ملی و هویت ملی دانش‌آموزان را افزایش دهد؛ به عبارتی دیگر، دانش‌آموزان را با چیستی و مفهوم هویت در سطوح مختلف فردی، جمعی و ملی و مؤلفه‌ها و مصداق‌های آن آشنا سازد. نظر به اهمیت چندبُعدی هویت در حوزه‌های مطالعاتی سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و روان‌شناسی و موقعیت بین رشته‌ای این مفهوم و نیز جایگاه آموزش و پرورش در هویت‌یابی، معناشناسی هویت و شناسایی سطوح مختلف و مؤلفه‌های آن، این پژوهش بر آن است که ضمن بررسی هویت ملی و دینی در محتوای کتاب‌های درسی ادبیات فارسی دوره متوسطه، جایگاه نشانه‌های هویت ملی را در کتاب‌های درسی این دوره نشان داده و مؤلفه‌های هویت ملی را بازنمایی کند.

کلیدواژه‌ها: ادبیات متوسطه، شاخص‌ها، کتاب‌های درسی، نشانه‌های هویت ملی، هویت ملی.